

„Dintr-un zbor cosmic te întorci mult mai stăpân pe tine, mai matur, mai apropiat de oameni și de natură, cu o viziune mult mai globală asupra fenomenelor și activităților terestre”- Dumitru Prunariu

Când spui Dumitru Prunariu, spui primul român în spațiul extraterestru. Dumitru Prunariu este un bun național al tuturor românilor, de care noi, românii, suntem foarte mândri, o valoare cu care ne fălim și ne „etalam” lumii întregi.

Au trecut mai mult de 50 de ani, de când Iuri Gagarin s-a desprins de pe Terra și pentru 108 de minute s-a aflat în spațiul cosmic, fiind deschizătorul unei noi ere, devenind un simbol cosmic al Planetei Pământ - o victorie extraordinară a Omului. Cine ar fi crezut atunci că, Dumitru Prunariu- carea avea doar 8 ani și jumătate - va deveni el însuși un „Gagarin” de România, după 20 de ani de la ieșirea în imponderabilitate a lui Iuri Gagarin.

Au trecut mai bine de 30 de ani de la zborul în spațiul cosmic al unicului cosmonaut român care, la acel moment dat, era al 103-lea cosmonaut care se lansa în lumea intergalactică. În seara de 14 mai 1981, Dumitru Prunariu își începea „excursia” către stele, „excursie” care avea să dureze 7 zile, 20 de ore, 42 de minute, perioadă în care a zburat în jurul pământului cu o viteză de 28.500 km pe oră, la o altitudine medie de 350 km, la bordul navetei spațiale Soyuz- 40 și al stației orbitale Saliut-6.

Astfel, Dumitru Dorin Prunariu - acesta este numele lui complet - intră în istorie, România devenind în anul 1981, cea de-a XI-a țară care a trimis un om în Cosmos. Pentru Dumitru Prunariu, acele momente unice au fost încununarea și rezultatul unor ani lungi de muncă asiduă și de eforturi extraordinare depuse, care de foarte multe ori depășeau limitele condiției umane.

Dumitru Prunariu spunea, la revenire pe Terra, că: „In cosmos, universul tău apropiat nu mai este reprezentat de casă, stradă, vecini, ci de însăși planetă natală”

Dumitru Prunariu se poate mândri cu faptul că din aproximativ șase miliarde de pământeni, el este unul dintre cei 520 de pământeni, care a reușit să stea de „vorba” cu... stelele.

Acum, general maior în rezervă, Prunariu este președintele Asociației Exploratorilor Spațiului Cosmic - singură asociație profesională a cosmonauților, cu 350 membri din 37 de țări, și, între 2010-2012, deține și funcția de președinte al Comitetului ONU pentru Explorarea Pașnică a Spațiului Extraatmosferic.

Recent am avut deosebită plăcere și onoare să stau de vorba cu concitadinul meu(mă laud și eu că am ceva în comun cu Dumitru Prunariu - orașul Brașov) și în urma acestui dialog am aflat lucruri foarte interesante, pe care eu, unul, nu le știam, și pe care vi le împărtășesc în rândurile de mai jos:

-Stimate domnule Dumitru Prunariu, ați fost al 103-lea pământean care a ajuns în spațiu, iar România a noua țara care își promovează capacitatea științifică în spațiu prin intermediul unui cosmonaut propriu. Spuneți-mi, va rog, cum a ajuns Dumitru Prunariu să fie selecționat să zboare alături de Leonid Popov la bordul navei Soyuz-40?

-Am fost selecționat în calitate de candidat cosmonaut în 1977, când îmi efectuam stagiul militar la Școala de Ofițeri de Rezervă Aviație din Bacău. Inițial, am aplicat voluntar pentru a face parte din grupul de candidați doar pentru câteva avantaje minore: plăcerea de a fi transportat de un avion militar, un set de analize medicale complete, și, nu în ultimul rând, bucuria de a-mi revedea soția care era încă studentă la București. Apoi am înțeles că lucrurile îmbracă o dezvoltare mai profundă, mai serioasă, iar raportarea mea a devenit una corespunzătoare. Am început să aflu tot mai multe despre acest domeniu de activitate, care este diferit de aviație, și am devenit pasionat de el. Astfel, am ajuns să fiu selecționat în primul grup de candidați cosmonauți români și am reușit să rămân între cei doi care au efectuat pregătirea completă pentru a zbura în spațiul cosmic, în Centrul de Pregătire a Cosmonauților „Iuri Gagarin”, de lângă Moscova. În momentul în care am

ajuns în „orășelul cosmonauților” și am început pregătirea pentru zborul cosmic, vedeam nivelul colegilor noștri rusi care aveau deja în spate cel puțin trei ani de pregătire susținută și mă gândeam că va fi foarte greu să-i ajung din urmă.

Am beneficiat însă de un program foarte riguros și gândit sistematic, în cadrul căruia am abordat fiecare fază de pregătire într-un mod științific, bine determinat și chiar particularizat pe fiecare individ.

Astfel, am ajuns la niște performanțe deosebite atât în cunoașterea tehnologiei spațiale, a navei cosmice și a echipamentelor, cât și al aparatelor care o dotează, a corelării informațiilor la nivelul ei.

Vă rog să mă credeți că într-o navă cosmică sunt foarte multe echipamente care furnizează simultan o mulțime de informații pe care trebuie să le corelezi și să tragi concluzii oportune, obiective. După trei ani de pregătire, recomandat de rezultatele obținute, am fost selecționat ca principal candidat pentru a reprezenta România pentru prima dată în spațiul extraatmosferic

-Ați petrecut aproape 8 zile în spațiu. Cum arată o zi spațială? Care era programul zilnic la peste 350 de km distanță de Terra?

-O zi la bordul stației cosmice orbitale este ca o zi obișnuită de activitate într-un laborator științific pe pământ.

Noi lucram după un program de 24 de ore, după care funcționa ciclul nostru biologic. Pe la 11 seara după ceas acopeream hublourile, stingeam lumina, se făcea întuneric în navă și dormeam 8 ore, indiferent de lumina, sau întunericul de afară. Ne trezeam de obicei pe la 7, uneori chiar 8 dimineața, descopeream hublourile, aprindeam lămpile din interior și pentru noi începea ziua de lucru.

Sunt posturi de lucru, sunt echipamente, sunt aparate științifice în funcțiune, urmărești înregistrările și interpretezi datele. După o scurtă pauză de prânz, continui activitatea, uneori până seara târziu, în funcție de cât de complex este experimentul. Înainte de culcare ai ceva timp la dispoziție. Comunicatiile cu cei de la sol constituiau o problemă atunci pentru că trebuiau făcute numai în niste ferestre de timp foarte bine delimitate. Acum există conexiune video, există posibilitatea de a comunica cu solul permanent, există posibilitatea de a comunica cu prietenii pe internet – în cadrul zborului nostru nu beneficiam de așa ceva. Eu, atunci când aveam timp liber, mă plasam în fața unuia dintre hublouri și priveam pământul. Este foarte interesant să vezi ceea ce se petrece la nivelul solului, la nivelul unui continent întreg dintr-o singură privire, live, într-un timp real. Cred că m-aș reîntoarce în spațiul cosmic măcar pentru a mai admira încă odată pământul de acolo, de sus.

Cât despre mese, acestea erau prestabilite, normale, singura diferită, fiind senzația de sațietate. Acolo mâncarea ajungea în stomac, dar plutea în interiorul lui, fără ”să cadă” pe pereți; la primele două mese, simțeam că mâncarea îmi rămânea în gât, îngHITEAM și o simțeam tot acolo.

-Cum se acomodează corpul uman la lipsa de gravitație în spațiu? În cât timp se face adaptarea la noua stare de imponderabilitate?

--La început este superb, dar încetul cu încetul încep să apară modificări în organism, iar primele senzații de disconfort se simt cam după una-două ore de zbor. Lipsa gravitației duce la perturbarea funcțiilor normale ale organismului. În primul rând, se modifică circulația sangvină în spațiul cosmic. Nu mai există presiunea hidrostatică, atracția sângelui spre partea de jos a corpului, iar prin natura funcționării lui el să fie uniform distribuit în organism așa cum se întâmpla în condiții normale, pentru orice om. Acolo, în cosmos, dispărând presiunea hidrostatică, organismul are o reacție de pompare a sângelui în partea superioară a corpului, practic, de la mijloc în sus simțea o suprapresiune, chiar dureri de cap, mucoasele erau inflamate, iar în partea de jos ajungeai să îți fie frig la picioare pentru că alimentarea cu sânge era deficitară. În momentul în care ajungi în această situație, organismul are o reacție inversă la noi stimuli, caută să se adapteze la noile condiții. Numai că, adaptarea nu se face imediat, se face în câteva zile, astfel încât abia în a treia, a patra zi de zbor cosmic am început să ne resimțim normal și să avem senzația că totul este bine ca echilibru interior în corpul nostru. Dacă la început sângele îți venea în cap, aveai automat senzația că stai cu capul în jos. Deci orice poziție aveai în interiorul navei cosmice, organismul nostru, creierul nostru ne transmitea informația că noi stăm cu capul în jos și că toate celelalte obiecte sunt altfel distribuite în jurul nostru. Din ziua a treia de zbor cosmic aveam impresia că stăm orizontal, ca și când am sta într-un pat, iar abia prin a patra, a cincea zi, am avut senzația că stăm în sfârșit vertical, în picioare, deci, sângele avea din nou o distribuție uniformă în organism, în condiții de imponderabilitate. În imponderabilitate nu mai simți greutatea capului având impresia că nu-l mai ai. Apar perturbații vestibulare, nu trebuie să te miști foarte rapid că organismul, nemaivând reacția gravitației, nu știe exact spre ce te orientezi, care ar putea fi josul și susul, care sus nu mai există, de fapt, în spațiul cosmic. Apar o serie de senzații false, tocmai provocate de această lipsă a gravitației. Apar modificări în structura osoasă, organismul nu își mai poartă propria greutate, coloana vertebrală se alungește puțin, ai dureri în coloana vertebrală. Există și alte percepții mai speciale datorate radiațiilor cosmice care, "lovind" retina și nervul optic, te fac să vezi cu ochii deschiși stele de diferite culori apărând și dispărând din fața ochilor. Toate aceste stări, cauzate de imponderabilitate, nu pot fi simulate la sol. Când revii pe Pământ toate aceste efecte se petrec în sens invers.

-Ceva întâmplări hazlii pe parcursul celor aproape 8 zile de imponderabilitate?

Într-una din după-amieze, într-o pauză fiind, și destul de obosit, efectiv am închis ochii și am adormit preț de 10-15 minute. În condiții de imponderabilitate, în poziția de relaxare maximă a mușchilor, iei poziția fătului. Colegii mi-au povestit ulterior că s-au jucat cu mine, împingându-mă ușor de la unul la altul(rade).

-Cum v-ați readaptat la condițiile normale de pe Terra? Am înțeles, că după aterizare, tranziția către greutatea normală este destul de durerosă?

-După adaptarea la imponderabilitate, readaptarea la condițiile normale terestre constituie un efort și mai mare pentru organism. Se consideră că organismul este complet readaptat terestru după tot atâta timp cât a durat zborul cosmic. Așadar noi, abia după vreo 8 zile am fost complet readaptați la condițiile Terrei. Prima reacție după coborâre este de prăbușire, mușchii nu te mai ascultă, aparatul vestibular este puternic perturbat și cum întorceam puțin capul, aveam impresia că se răstoarnă Pământul cu noi. Incet, încet îți revii și organismul își amintește definitiv de condițiile de gravitație în care s-a născut și a crescut până la zborul cosmic.

-Când credeți ca un alt român va reuși performanța d-voastră?

-România poate da sute de cosmonauți, important este să aibă cine să îi trimită în spațiul cosmic. Marea problemă nu este că nu există candidați cosmonauți, ci că există o mare criză de lansatoare în spațiul cosmic. Naveta spațială americană nu mai zboară. Toate navele americane vor fi donate muzeelor, iar pentru un anumit număr de ani americanii vor zbura cu nave rusești Soyuz. În perioada în care am zburat eu, în 1981, nimeni nu s-ar fi gândit că din competiția aceea acerbă din perioada Războiului Rece se va ajunge la o colaborare atât de dezvoltată încât americanii să își trimită oamenii în cosmos cu nave rusești. O altă țară care are capacitatea de a trimite oameni în cosmos, și a făcut-o începând cu 2003, este China, care are sisteme proprii. Pe 20 septembrie 2011 a lansat primul modul al unei stații cosmice și a anunțat că în 2020 va aduce primele mostre de sol lunar în regim automat și pregătește un program spațial de anvergură. Principala problemă care trebuie depășită când se convine asupra unui program spațial internațional este una politică și apoi economică. Deci, România, pentru a selecționa și a trimite un nou cosmonaut în spațiu are nevoie de o legătură foarte strânsă cu cine trimite în spațiul cosmic și de o colaborare economică și științifică pentru a putea încadra acel cosmonaut într-un program. În momentul de față, nu vreau să fac alte comentarii legate de relațiile noastre internaționale, dar singura noastră șansă de a participa la o selecție de cosmonauți este în cadrul Agenției Spațiale Europene unde, ca membri cu drepturi depline, avem dreptul de a participa. Aici, o ultimă fază de selecție s-a încheiat în 2009. Din 8400 de candidați au fost aleși șase, care urmează un curs de pregătire complet, specializări, apoi urmează să stea la coadă după alte detașamente de cosmonauți selectați anterior și cosmonauții care sunt deja cu experiență, trimiși să efectueze experimente complexe. Așadar, cei care au fost selectați în 2009 vor zbura în spațiul cosmic după 12-15 ani. Dacă România va participa la o nouă fază de selecție, aceasta ar putea fi peste trei, patru sau cinci ani. Nu s-a stabilit termenul deoarece rândul Europei de a avea un cosmonaut la bordul unui Soyuz nu vine

prea des. Dacă, să zicem peste 4 ani va fi selecționat un cosmonaut român, peste vreo 20 de ani ar avea șansa să zboare în spațiu.

-După aproape 8 zile petrecute in spațiu, viziunea d-voastră vis-a-vis de Planeta Terra a suferit ceva schimbări?

-Dimensiunea fizică a pământului o percepi ușor, o vezi, o măsoară, este evidentă, dar în același timp conștientizezi că pământul este unic pentru omenire, conștientizezi faptul că acest pământ reprezintă unica sursă de viață pentru noi și că omenirea ar trebui să se raporteze puțin altfel la pământ.

Poate că mulți politicieni ar trebui să zboare în spațiul cosmic pentru a lua decizii oportune, raționale vizavi de problemele globului terestru. Probabil că multe neplăceri pe care le avem acum datorită perturbării unor procese terestre la nivel global, nu ar fi existat dacă oamenii ar fi înțeles ce reprezintă acest pământ pentru omenire și ce se întâmplă cu el dacă îl afectăm în diferite zone.

Toate acestea reprezintă niște precepte și niște raportări morale la pământ diferite față de cele concret fizice, observabile. Toti cosmonautii au inteles ce reprezinta acest pamant pentru noi si s-au intors mult mai responsabili si mai devotati unor activitati care sa constientizeze lumea asupra importantei protejarii globului terestru.

-Când credeți ca omenirea va cuceri Planeta Marte? Când va fi posibilă o amarsizare?

-O oportunitate de amarsizare din punct de vedere al conjuncturii planetelor este in 2031. Nu știu dacă întreprinzătorii cosmici (guvernele in acest caz) vor fi pregătite să trimită oameni. Problema nu este tehnologia folosită, ci condițiile cosmice cărora un echipaj uman ar trebui sa le faca fața un timp atât de îndelungat departe de câmpurile de protecție terestre. Este vorba mai ales de nivelul de radiații interplanetar care este diferit de cel din preajma Terrei. Nu se riscă să trimiti oameni sanatoși și să-i aduci inapoi cu afecțiuni, irecuperabili poate. Se fac încă studii.

-Știi că aveți doi baiieți. Vă moștenesc "microbul" cosmic?

-Corect. Am doi fii. Cel mic (34 de ani) lucrează în domeniul relațiilor publice și comunicării în cadrul unei companii private, cel mare (36 de ani) a moștenit microbul zborului și după ce a fost sportiv, campion național la acrobație aeriană, comandant de aeroclub, apoi inspector de zbor în cadrul Autorității Aeronautice Civile Române, acum este pilot comercial, comandant în cadrul companiei TAROM.

-Planuri de viitor?

-Planuri de viitor? Sunt încă tânăr. Anul acesta împlinesc doar 60 de ani(râde).Voi continua activitatea cosmică, mai ales pe cea internațională.

Vă mulțumesc foarte mult pentru acest interviu și vă doresc multă putere de muncă în continuare. Prin oameni ca d-voastră, România are numai de câștigat.

Un interviu realizat de Viorel Vintila, San Francisco, SUA